

รายงานผลการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
ประจำปีงบประมาณ 2564

โรงเรียนมัธยมวิภาวดี
ตำบลตะกุกเหนือ อำเภอวิภาวดี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี-ชุมพร

รายงานการวิเคราะห์ความเสี่ยงของการปฏิบัติงาน ที่อาจเกิดผลประ โยชน์ทับซ้อน โรงเรียนมัธยมวิภาวดี
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สุราษฎร์ธานี-ชุมพร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

โรงเรียนมัธยมวิภาวดี ดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประ โยชน์ทับ ซ้อน โดยวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประ โยชน์ ทับซ้อนตามมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission) เพื่อกำหนดมาตรการ

สำคัญเร่งด่วนเชิงรุกในการป้องกันการทุจริต การบริหารงานที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ และการแก้ไขปัญหาการ

กระทำผิดวินัยของเจ้าหน้าที่รัฐที่เป็นปัญหาส าคัญและพบบ่อย นอกจากนี้ ยังนำความเสี่ยงเกี่ยวกับการ

ปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประ โยชน์ทับซ้อนที่ได้นี้ มากำหนดเป็นคู่มือป้องกันการผลประ โยชน์ทับซ้อน โรงเรียนมัธยม

วิภาวดีอีกด้วย เพื่อบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ.

๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)

โรงเรียนมัธยมวิภาวดี หวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่

อาจเกิดผลประ โยชน์ทับซ้อน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ฉบับนี้จะเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผน จัดท

าแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ เพื่อให้ข้าราชการและ

บุคลากรในโรงเรียนมัธยมวิภาวดีทุกคนได้ยึดเป็นแนวปฏิบัติเพื่อขับเคลื่อน โรงเรียนมัธยมวิภาวดี ให้เป็น

โรงเรียนสุจริต

(นายบุญเลิศ ชุมจุล)

ผู้อำนวยการ โรงเรียนมัธยมวิภาวดี 1 มิถุนายน 2564

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ 1 บทนำ	
หลักการและเหตุผล	1
วัตถุประสงค์	1
ส่วนที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง	2
ส่วนที่ 3 การประเมินความเสี่ยงเพื่อการป้องกันการทุจริต	5
ส่วนที่ 4 การบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	11

ส่วนที่ 1 บทนำ

1. หลักการและเหตุผล

การมีผลประโยชน์ทับซ้อนถือเป็นการทุจริตคอร์รัปชันประเภทหนึ่ง เพราะเป็นการแสวงหา ประโยชน์ส่วนบุคคลโดยการละเมิดต่อกฎหมายหรือจริยธรรมด้วยการใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ไปแทรกแซง การใช้ดุลยพินิจในกระบวนการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ จนทำให้เกิดการละทิ้งคุณธรรมในการปฏิบัติ หน้าที่ สาธารณะขาดความเป็นอิสระ ความเป็นกลาง และความเป็นธรรม จนส่งผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะของ ส่วนรวม และทำให้ผลประโยชน์หลักขององค์กร หน่วยงาน สถาบันและสังคมต้องสูญเสียไป โดยผลประโยชน์ที่ สูญเสียไปอาจอยู่ในรูปของผลประโยชน์ทางการเงิน คุณภาพการให้บริการ ความเป็นธรรม ในสังคม รวมถึง คุณค่าอื่น ๆ ตลอดจนโอกาสในอนาคตตั้งแต่ระดับองค์กรจนถึงระดับสังคม อย่างไรก็ตาม ท่ามกลางผู้ที่ตั้งใจ กระทำ ความผิด ยังพบผู้กระทำความผิดโดยไม่เจตนาหรือไม่มีความรู้ในเรื่องดังกล่าวอีกเป็นจำนวนมาก จน นำไปสู่การถูกกล่าวหาหรือเรียนเรื่องทุจริตหรือถูกลงโทษทางอาญา ผลประโยชน์ทับซ้อนหรือความขัดแย้งกัน ระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of interest : CO) เป็นประเด็นปัญหา ทางการบริหารภาครัฐในปัจจุบันที่เป็นบ่อเกิดของปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบในระดับที่รุนแรงขึ้น และยัง สะท้อนปัญหาการขาดหลักธรรมาภิบาลและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ อีกด้วย

โรงเรียนมัธยมวิภาวดี ดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับ ซ้อน

โดยวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนตามมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission) เป็นกรอบการวิเคราะห์

ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อเสริมสร้าง สืบทอดวัฒนธรรมสุจริต และแสดงเจตจ านงสุจริตในการบริหารราชการให้เกิด ความคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม
2. เพื่อแสดงความมุ่งมั่นในการบริหารราชการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล
3. เพื่อตรวจสอบการบริหารงานและการปฏิบัติราชการของข้าราชการและบุคลากรในโรงเรียนไม่ให้ เกิดการแสวงหา ผลประโยชน์ส่วนตัวใน ต าแหน่งหน้าที่อันมิควรได้โดยชอบตามกฎหมาย ให้ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดียืนหยัดท าในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม ถูกกฎหมาย โปร่งใส และตรวจสอบได้
4. เพื่อสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาต่อการบริหารราชการแผ่นดินแก่ผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและ ประชาชน

ส่วนที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง

การบริหารความเสี่ยง (Risk Management) เมื่อหลายปีที่แล้วหน่วยงานที่ชื่อว่า COSO หรือ The Committee of Sponsoring Organization of the Treadway Commission ได้ออกเอกสาร Internal Control – Integrated Framework ออกมา เพื่อให้องค์กรธุรกิจและหน่วยงานอื่นใช้ในการประเมินและ ปรับปรุงระบบการควบคุมภายใน ซึ่งในเวลาต่อมาได้มีการผสมผสานแนวคิดเรื่อง การจัดการความเสี่ยงเข้าไป จนทำให้เกิดการพัฒนาขึ้น หลักการวิเคราะห์ประเมิน และจัดท ความเสี่ยงอย่างเหมาะสม ตามกระบวนการบริหาร ความเสี่ยงตามมาตรฐาน COSO (Committee of Sponsoring Organization of the Tread way Commission) มีดังนี้

1. การพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในขององค์กร ให้เอื้อ (internal Environment)
2. การกำหนดเป้าหมายการบริหารความเสี่ยง (Objective Setting) 3. การระบุความเสี่ยงต่าง ๆ (Event Identification)
4. การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)
5. กลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการกับแต่ละความเสี่ยง (Risk Response) 6. กิจกรรมการบริหารความเสี่ยง (Control Activities)
7. ข้อมูลและการสื่อสารคั่นบริหารความเสี่ยง (Information and Communication) 8.

การติดตามผลและเฝ้าระวังความเสี่ยงต่าง ๆ (Monitoring)

การจัดการความเสี่ยงทั้ง 8 ขั้นตอนนี้เป็นกระบวนการที่สามารถประยุกต์ใช้ได้ทุกระดับขององค์กร ซึ่ง ถ้าองค์กรได้ดำเนินการตาม 8 ขั้นตอนนี้อย่างละเอียดรอบคอบก็สามารถที่จะป้องกันผลกระทบเชิงลบที่อาจเกิดขึ้นจากความเสี่ยงได้ รวมทั้งองค์กรยังสามารถมั่นใจได้ว่าการจัดการความเสี่ยงนั้นอยู่ในวิสัยที่สามารถควบคุมได้ด้วยคามมั่นใจ

การบริหารความเสี่ยง

ความหมายของความเสี่ยง

"ความเสี่ยง" หมายถึง โอกาสที่จะเกิดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล ความสูญเปล่า หรือเหตุการณ์ซึ่งไม่พึงประสงค์ที่ท ำให้งานไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด ประเภทของความเสี่ยง แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk S) หมายถึง ความเสี่ยงเกี่ยวกับการบรรลุเป้าหมายและพันธกิจในภาพรวมที่เกิดจากเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์และเหตุการณ์ภายนอกที่ส่งผลต่อกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ และการปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ไม่เหมาะสม รวมถึงความไม่สอดคล้องกันระหว่างนโยบาย เป้าหมายกลยุทธ์ โครงสร้างองค์กร ภาวะการแข่งขัน ทรัพยากรและสภาพแวดล้อม อันส่งผลกระทบต่อวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กร

2. ความเสี่ยงด้านการด าเนินงาน (Operational Risk O) เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพประสิทธิผล หรือผลการปฏิบัติงาน โดยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเป็นความเสี่ยงเนื่องจากกระบวนการภายในขององค์กร / กระบวนการเทคโนโลยี

หรือเหตุการณ์ที่ใช้บุคลากร/ความเพียงพอของข้อมูล ส่งผลต่อประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการด าเนินโครงการ

3. ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk: F) เป็นความเสี่ยงเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ และ การเงิน เช่น การบริหารการเงินที่ไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม ท าให้ขาดประสิทธิภาพ และไม่ทันต่อสถานการณ์

หรือเป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการเงินขององค์กร เช่น การประมาณการ งบประมาณไม่เพียงพอ และ ไม่สอดคล้องกับขั้นตอนการด าเนินการ เป็นต้น เนื่องจากขาดการจัดหาข้อมูล การวิเคราะห์ การวางแผน การควบคุม และการจัดท ารายงานเพื่อน ามาใช้ในการบริหารงบประมาณ และการเงินดังกล่าว

4. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย/ระเบียบ (Compliance Risk C) เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติ ตามกฎระเบียบต่าง ๆ โดยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเป็นความเสี่ยง เนื่องจากความไม่ชัดเจน ความไม่ทันสมัยหรือ

ความไม่ครอบคลุมของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ รวมถึงการท านิติกรรมสัญญา การร่างสัญญา ที่ไม่ครอบคลุมการด าเนินงาน

สาเหตุของการเกิดความเสี่ยง อาจเกิดจากปัจจัยหลัก 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก 1) ปัจจัยภายใน เช่น นโยบายของผู้บริหาร ความซื่อสัตย์ จริยธรรม คุณภาพของบุคลากร และ การ

เปลี่ยนแปลงระบบงานความเชื่อถือได้ของระบบสารสนเทศ การเปลี่ยนแปลงผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ บ่อยครั้ง การควบคุม ก ากับดูแลไม่ทั่วถึง และการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบหรือข้อบังคับของหน่วยงาน เป็นต้น

2) ปัจจัยภายนอก เช่น กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการ การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี หรือ สภาพการแข่งขัน สภาวะแวดล้อมทั้งทางเศรษฐกิจและการเมือง เป็นต้น

การประเมินความเสี่ยง

ความหมายของการประเมินความเสี่ยง

"การประเมินความเสี่ยง" หมายถึง กระบวนการที่ใช้ในการระบุและการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่มี

ผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยรับตรวจ รวมทั้งการก าหนด แนวทางที่จ านี้เป็นต้องใช้ในการควบคุมความเสี่ยง หรือการบริหารความเสี่ยง ในการด าเนินการเกี่ยวกับการประเมินความเสี่ยง ฝ่ายบริหาร

ต้องประเมินความเสี่ยงทั้ง จากปัจจัยภายในและภายนอกที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร อย่างเพียงพอและเหมาะสม

การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การระบุปัจจัยเสี่ยง (Event Identification) องค์กรจะต้องท าคความเข้าใจและระบุให้ได้ถึงปัจจัยที่เป็นสาเหตุของความเสี่ยง

2. การวิเคราะห์ความเสี่ยง (Risk Analysis) องค์กรจะต้องวิเคราะห์ถึงผลกระทบของความเสี่ยงที่มีต่อองค์กรและ โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง

3. การก าหนดวิธีการจัดการความเสี่ยง (Risk Response) องค์กรจะต้องก าหนดวิธีการจัดการความเสี่ยง โดยจะต้องค านึงถึงความเหมาะสม และความคุ้มค่าด้วย การบริหารความเสี่ยง การวิเคราะห์ความเสี่ยง

คือการประมาณ โอกาสของความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นและประเมินผล กระทบจากความเสี่ยงว่ามีมากน้อย เพียงใด เพื่อจัดล าดับความส าคัญของความเสี่ยงที่มีต่อองค์กร โดยวัดคะแนนรวมจากค านวณของโอกาสและ ผลกระทบของความเสี่ยง

การประเมินความเสี่ยงเพื่อการป้องกันการทุจริต

ผลประโยชน์ทับซ้อน หมายถึง สภาวะการณ์ หรือข้อเท็จจริงที่บุคคล ไม่ว่าจะป็นนักการเมือง ข้าราชการ พนักงานบริษัท หรือผู้บริหารซึ่งมีอ านาจหน้าที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ปฏิบัติหน้าที่ในต าแหน่งหน้าที่ ที่บุคคล นั้นรับผิดชอบอยู่ และส่งผลกระทบต่อประ โยชน์ส่วนรวม ซึ่งการกระท านั้นอาจจะเกิดขึ้นอย่างรู้ตัว หรือไม่รู้ตัว ทั้งเจตนาและไม่เจตนา และมีรูปแบบที่หลากหลายไม่จ ากัดอยู่ในรูปของตัวเงินหรือทรัพย์สินเท่านั้น แต่รวมถึง ผลประโยชน์อื่น ๆ ที่ไม่ใช้ในรูปตัวเงินหรือทรัพย์สินก็ได้ อาทิ การแต่งตั้งพรรคพวกเข้าไปด ารง ต าแหน่งใน องค์กรต่าง ๆ ทั้งในหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ และบริษัทจ ากัดหรือการที่บุคคลผู้มีอ านาจ หน้าที่ตัดสินใจ ให้ญาติพี่น้องหรือบริษัทที่ตนมีส่วน ได้ส่วนเสียได้รับสัมปทานหรือผลประโยชน์ จากทางราชการ ๔ โดยมีขอบ ส่งผลให้บุคคลนั้นขาดการตัดสินใจที่เที่ยงธรรม เนื่องจากยึดผลประโยชน์ส่วนตนเป็นหลัก ผลเสีย จึงเกิดขึ้นกับ ประเทศชาติ การกระท านแบบนี้เป็นการกระท าท่ผิดทางจริยธรรมและจรรยาบรรณ

การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน จึงหมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยง

ที่เป็นระบบในการบริหารปัจจัยและควบคุมกระบวนการปฏิบัติงานเพื่อลดมูลเหตุของโอกาส ที่จะท าให้เกิด ความเสียหายจากการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน หรือความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน และผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นส าคัญ อันเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับการทุจริต กล่าวคือ ยังมีสถานการณ์ หรือสภาวะการณ์ของการขัดกันของผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม มากเท่าใด ก็ยังมีโอกาส ก่อให้เกิดหรืออ านาจไปสู่การทุจริตมากเท่านั้น

การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนในครั้งนั้น านาความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ มา

ดำเนินการวิเคราะห์ตามกรอบมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission) และตามบริบทความเสี่ยงคั่นผลประโยชน์ทับซ้อนของโรงเรียนมัธยมวิภาวดี

การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนนี้ จะช่วยให้โรงเรียนมัธยมวิภาวดี ทราบถึงความ เสี่ยงคั่นผลประโยชน์ทับซ้อนที่เกิดขึ้น และปัจจัยเสี่ยงที่ อาจเป็นเหตุทำให

1. การปฏิบัติราชการตามอ านาจหน้าที่ของราชการเป็นไปในลักษณะที่ขาดหรือมีความรับผิดชอบ ไม่ เพียงพอ
2. การปฏิบัติหน้าที่ไปในทางที่ท าให้ประชาชนขาดความเชื่อถือในความมีคุณธรรมความมีจริยธรรม
3. การปฏิบัติหน้าที่โดยการขาดการค านึงถึงประ โยชน์ส่วนรวมมากกว่าประ โยชน์ส่วนตน และการยึด

มั่นในหลักธรรมาภิบาล พร้อมกันนี้ ยังสามารถก าหนดมาตรการแนวทางการป้องกัน ยับยั้งการทุจริต ปิด

โอกาสการทุจริต และเพื่อก าหนดมาตรการหรือแนวทางการป้องกันและแก้ปัญหาค านวณการทุจริตประพุดติมิชอบ

การกระท าศิดวินัยของเจ้าหน้าที่รัฐที่เป็นปัญหาส าคัญและพบบ่อยอีกด้วย

ส่วนที่ 3 การประเมินความเสี่ยงเพื่อการป้องกันการทุจริต

แนวทางของ COSO มีกระบวนการ 8 ขั้นตอน ดังนี้

1. การพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในขององค์กรให้เอื้อปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายในช่วยท าให้การป้องกันการทุจริตภายในที่มีอยู่มีประสิทธิภาพระดับหนึ่ง ผู้บริหารมีความรู้และมุ่งมั่นที่จะบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีการมอบหมาย านาหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างชัดเจน โครงสร้างสายงานเอื้อต่อการปฏิบัติงานสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาบริหารทรัพยากรบุคคล ให้มีความรู้ความช านาญ ประสบการณ์และเครื่องมืออุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพการติดตามการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม
  2. การก าหนดวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยง เพื่อป้องกันการบริหารงานและการปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่รัฐ ไม่ให้เกิดการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวในต าแหน่งหน้าที่อันมิควรได้โดยชอบตามกฎหมาย ให้ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดียืนหยัดท านในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม ถูกกฎหมาย โปร่งใส และตรวจสอบได้
  3. การระบุถึงความเสี่ยงด้านการค านึงงาน ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับ ซ้อน (Risk Assessment for Conflict of Interest)
  4. การวิเคราะห์ความเสี่ยงการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน (Risk Assessment for Conflict of Interest) ของโรงเรียนมัธยมวิภาวดี
- การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน เป็นการวิเคราะห์ระดับ โอกาสที่จะเกิดผลกระทบของความเสี่งต่าง ๆ เพื่อประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสี่ง และค านึงการวิเคราะห์ และจัดล าดับความเสี่งโดยก าหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ง ด้านผลประโยชน์ทับซ้อนได้แก่ระดับ โอกาสที่จะเกิดความเสี่ง (Likelihood) และความรุนแรงของผลกระทบ (impact) และระดับ ความเสี่งทั้งนี้ก ำหนดเกณฑ์ในเชิงคุณภาพเนื่องจากเป็นข้อมูลเชิงพรรณนา ที่ไม่สามารถระบุเป็นตัวเลข หรือ จ านวนเงินที่ชัดเจนได้
- เกณฑ์ระดับ โอกาสที่จะเกิดความเสี่ง (Likelihood) เชิงคุณภาพ

ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	ค าอธิบาย
5	สูงมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นเป็นประจำ
4	สูง	มีโอกาสเกิดขึ้นบ่อยครั้ง
3	ปานกลาง	มีโอกาสเกิดขึ้นบางครั้ง
2	น้อย	มีโอกาสเกิดขึ้นน้อยครั้ง
1	น้อยมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นยาก

เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) เชิงคุณภาพ ที่ส่งผลกระทบด้านการดำเนินงาน (บุคลากร)

ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
5	สูงมาก	ถูกลงโทษทางวินัยร้ายแรง
4	สูง	ถูกลงโทษทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรง
3	ปานกลาง	สร้างบรรยากาศในการท างานที่ไม่เหมาะสม
2	น้อย	สร้างความไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานบ่อยครั้ง
1	น้อยมาก	สร้างความไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานนาน ๆ ครั้ง

ระดับของความเสี่ง (Degree of Risk) แสดงถึงระดับความส าคัญในการบริหารความเสี่ง โดย พิจารณาจากผลคูณของระดับ โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของ ผลกระทบ (impact) ของความเสี่งแต่ละสาเหตุ (โอกาส x ผลกระทบ) ก าหนดเกณฑ์ไว้ 4 ระดับ ดังนี้

ระดับของความเสี่ง (Degree of Risk)

ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	ค าวอธิบาย
1	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)	15-25 คะแนน
2	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk : H)	9-14 คะแนน
3	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk : M)	4-8 คะแนน
4	ความเสี่ยงระดับต่ำ (Low Risk : L)	1-3 คะแนน

ในการวิเคราะห์ความเสี่งจะต้องมีการก าหนดแผนภูมิความเสี่ง (Risk Profile) ที่ได้จาก การพิจารณาจัดระดับความส าคัญของความเสี่งจากโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และผลกระทบ ที่ เกิดขึ้น (impact)และขอบเขตของระดับความเสี่งที่สามารถยอมรับได้ (Risk Appetite Boundary) โดยที่

$$\text{ระดับความเสี่ง} = \text{โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ} \times \text{ความรุนแรงของเหตุการณ์ต่าง ๆ} \\ (\text{Likelihood} \times \text{Impact})$$

ซึ่งจัดแบ่งเป็น 4 ระดับ สามารถแสดงเป็น Risk Profile แบ่งพื้นที่เป็น 4 ส่วน (4 Quadrant) ใช้เกณฑ์ในการจัดแบ่งดังนี้

ระดับความเสี่ง	คะแนนระดับความเสี่ง	มาตรการกำหนด	การแสดงสีสัญลักษณ์
ต่ำ (Low)	๑-๓ คะแนน	ยอมรับความเสี่ง	สีเขียว
ปานกลาง (Medium)	๔-๘ คะแนน	ยอมรับความเสี่งแต่มีมาตรการควบคุมความเสี่ง	สีเหลือง
เสี่งสูง (High)	๙-๑๔ คะแนน	มีมาตรการลดความเสี่ง	สีส้ม
เสี่งสูงมาก (Extreme)	๑๕-๒๕ คะแนน	มีมาตรการลด และประเมินซ้ำหรือถ่ายโอนความเสี่ง	สีแดง

ตารางระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

ความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	๕	๕	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕
	๔	๔	๘	๑๒	๑๖	๒๐
	๓	๓	๖	๙	๑๒	๑๕
	๒	๒	๔	๖	๘	๑๐
	๑	๑	๒	๓	๔	๕
		๑	๒	๓	๔	๕
		โอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Likelihood)				

โรงเรียนมัธยมวิภาวดี มีการดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการดำเนินงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน ดังนี้

- 1) การพิจารณากระบวนการที่มีโอกาสเสี่ยงต่อการทุจริต หรือที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน
  - กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการใช้เงิน และมีช่องทางที่จะท ำประโยชน์ให้แก่ตนเองและพวกพ้อง
  - กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีโอกาสใช้อย่างไม่เหมาะสม คือ มีการเอื้อประโยชน์หรือให้ความช่วยเหลือพวกพ้อง การกีดกัน การสร้างอุปสรรค
  - กระบวนการที่มีช่องทางเรียกร้อยหรือรับผลประโยชน์จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งส่งผลกระทบต่อผู้อื่น ที่เกี่ยวข้อง
- 2) มีกระบวนการที่เข้าข่ายมีโอกาสร้ ่เสี่ยงต่อการทุจริต หรือที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน
  - การรับเงิน
  - จ่ายเงินงบประมาณ
  - การใช้ราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว
  - การเอื้อประโยชน์ระยะเวลาในการจัดส่งเอกสารใช้ความสนิทส่วนตัวในการรับเอกสารหรือโครงการ หลังจากระยะเวลาที่กำหนด ส่งผลท ำให้การด ำเนินการในขั้นตอนต่อไปล่าช้า
  - การพิจารณาคัดเลือกโรงเรียนเข้าร่วมโครงการต่าง ๆ ความเสี่ยงที่จะใช้อย ำนาจหน้าที่ เพื่อคัดเลือกโรงเรียนให้สามารถเข้าร่วมโครงการนั้น ๆ โดยการให้ข้อมูล ให้ค ำแนะนำ หรือให้คะแนนกับโรงเรียน ผู้บริหาร หรือครู ที่สมัครเข้าร่วมโครงการ และการใช้ความสัมพันธ์ ความสนิทคุ้นเคย เป็นเกณฑ์ในการคัดเลือก มากกว่าตามหลักเกณฑ์/เงื่อนไข
  - ในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างมีการจัดหาตัวผู้ค ำผู้รับจ้าง ก่อนส่งเรื่องให้พัสดุจัดท ำเอกสารเบิกจ่าย
  - ตรวจสอบเอกสารหลักฐานของบุคคลที่รู้จักหรือได้รับค ำสั่งของผู้บังคับบัญชาก่อน
  - โอนเงินให้บุคคลที่ต้องการใช้เงินด่วน โดยที่เอกสารหลักฐานยังไม่ถูกต้อง หรือมีผู้อนุมัติยังไม่ครบ
  - การด ำเนินการตามระเบียบกฎหมายในเรื่องต่าง ๆ ที่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กระท ำไม่ถูกต้อง เช่น การด ำเนินการทางวินัย จะปรากฏทั้งในรูปคณะกรรมการหรือตรวจสอบในกลุ่ม กฎหมายและคดีซึ่งจะมีการร้องขอ กดดันหรือไม่ผ่านการพิจารณา จึงท ำให้การตรวจสอบ/การสอบสวน ไม่เป็นไปตามระเบียบกฎหมายที่วางไว้
  - การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ไม่เป็นไปตามขั้นตอนและระเบียบกฎหมาย

3) ความเสียหายที่จะเกิดขึ้นหากไม่มีการป้องกันที่เหมาะสม

- สูญเสียงบประมาณ

- เปิดช่องทางให้เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจหน้าที่ให้ผู้ปฏิบัติใช้อำนาจกระทัดรัดในทางมิชอบด้วยหน้าที่

- ภาพลักษณ์ของหน่วยงานเสียหาย ไม่เป็นที่เชื่อถือของข้าราชการครู หน่วยงานต่าง ๆ และ ประชาชนทั่วไป

- การปฏิบัติงานของบุคลากรที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการทุจริต

อาจได้รับการลงโทษทางวินัยถ้าพฤติกรรมดังกล่าวมีมูลความจริง

4) แนวทางการป้องกันความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

4.1) การเสริมสร้างจิตสำนึกให้บุคลากรของโรงเรียนมัธยมวิภาวดี รังเกียจการทุจริตทุกรูปแบบ

4.2) การป้องกันเหตุการณ์หรือพฤติกรรมที่อาจเป็นภัยต่อหน่วยงาน

สรุปผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน

โรงเรียนมัธยมวิภาวดี กำหนดความเสี่ยงที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน จำนวน 4 ประเด็นหลัก ดังนี้ 1.

กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างไม่เป็นไปตามระเบียบ

2. การเบิกจ่ายงบประมาณที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบ

3. การเอื้อประโยชน์ต่อพวกพ้อง

4. การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ไม่เป็นไปตามขั้นตอนและระเบียบ เมื่อพิจารณาโอกาส/ความถี่ที่จะเกิดเหตุการณ์ (Likelihood) และความรุนแรงของผลกระทบ

(Impact) ของแต่ละปัจจัยเสี่ยงแล้ว จึงนำมาพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง

และผลกระทบของความเสี่ยงต่อกิจกรรม หรือภารกิจของหน่วยงานว่า ก่อให้เกิดระดับของความเสี่ยงใน ระดับ

ใดในตารางความเสี่ยงซึ่งจะท าให้ทราบว่ามีความเสี่ยงใดเป็นความเสี่ยงสูงสุดที่ต้องบริหารจัดการก่อน

ลำดับ	ปัจจัยความเสี่ยงในการเกิดทุจริต	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง	ลำดับความเสี่ยง
1	กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างไม่เป็นไปตามระเบียบ	4	4	16	(1)
2	การเบิกจ่ายงบประมาณที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบ	2	4	8	(3)
3	การเอื้อประโยชน์ต่อพวกพ้อง	3	4	12	(2)
4	การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ไม่เป็นไปตามขั้นตอนและระเบียบ	1	4	4	(4)

ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน

ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน	จัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง
กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างไม่เป็นไปตามระเบียบ	ลำดับ 1 (สูงมาก = 16 คะแนน)
การเบิกจ่ายงบประมาณที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบ	ลำดับ 3 (ปานกลาง = 8 คะแนน)
การเอื้อประโยชน์ต่อพวกพ้อง	ลำดับ 2 (สูง = 12 คะแนน)
การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ไม่เป็นไปตามขั้นตอนและระเบียบ	ลำดับ 4 (ต่ำ = 4 คะแนน)

5. การกำหนดแนวทางในการจัดการความเสี่ยง

จากตารางวิเคราะห์ความเสี่ยง สามารถจำแนกระดับความเสี่ยง ออกเป็น 3 ระดับ คือ สูงมาก ปานกลาง และต่ำ โดยสามารถสรุปข้อมูลการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน ของโรงเรียนมัธยมวิภาวดี ประจําปีงบประมาณ 2563 มีดังนี้

ระดับความเสี่ยง	มาตรการกำหนด	ปัจจัยความเสี่ยง
เสี่ยงสูงมาก (Extreme)	จำเป็นต้องเร่งรัดจัดการความเสี่ยงมี มาตรการลด และประเมินซ้ำ หรือ ถ้ายโอนความเสี่ยง	กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างไม่เป็นไปตามระเบียบ
เสี่ยงสูง (High)	จำเป็นต้องเร่งรัดจัดการความเสี่ยงมี มาตรการลด ความเสี่ยง เพื่อให้อยู่ใน ระดับที่ยอมรับได้	การเอื้อประโยชน์ต่อพวกพ้อง
เสี่ยงปานกลาง (Medium)	ยอมรับความเสี่ยง แต่มีมาตรการ ควบคุมความเสี่ยง	การเบิกจ่ายงบประมาณที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบ
ต่ำ (Low)	ยอมรับความเสี่ยง	การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ไม่ เป็นไป ตามขั้นตอนและระเบียบ

6. การกำหนดกิจกรรมควบคุมความเสี่ยง

"กิจกรรมการควบคุม" หมายถึง นโยบายและวิธีการต่าง ๆ ที่ฝ่ายบริหารกำหนดให้บุคลากรขององค์กร ปฏิบัติเพื่อลดหรือควบคุมความเสี่ยง และได้รับการสนองตอบ โดยมีการปฏิบัติตามในการดำเนินการเกี่ยวกับ กิจกรรมการควบคุมฝ่ายบริหารต้องจัดให้มีกิจกรรมการควบคุมที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อป้องกัน หรือลดความเสียหาย ความผิดพลาด ที่อาจเกิดขึ้นและให้สามารถบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของการควบคุม ภายใน สหรัับกิจกรรมการควบคุมในเบื้องต้นจะต้องแบ่งแยกหน้าที่งานภายในองค์กรอย่างเหมาะสม ไม่ มอบหมายให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งมีหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบปฏิบัติงานที่สำคัญหรืองานที่เสี่ยงต่อความเสียหาย ตั้งแต่ต้นจนจบ แต่ถ้ามีความจำเป็นให้กำหนดกิจกรรมการควบคุมอื่นที่เหมาะสมทดแทน กิจกรรมการควบคุม ประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ที่สำคัญ คือ

การกำหนดนโยบายและแผนงาน (Policies and Plans)

การสอบทานโดยผู้บริหาร (Management Review)

การประมวลผลข้อมูล (information Processing)

การควบคุมทางกายภาพ (Physical Control)

การมอบอำนาจที่เหมาะสม (Appropriate Empowerment)

การแบ่งแยกหน้าที่ (Segregation of Duties)

การจัดทำเอกสารหลักฐาน (Documentation)

การตรวจสอบการปฏิบัติงานอย่างอิสระ (independent Checks on Performance)

การกำหนดสิทธิ์การเข้าถึงสินทรัพย์ (Accessing Rights)

7. การจัดการสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานการศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี-ชุมพร จะต้องมีการบริหารจัดการสารสนเทศและการสื่อสารที่เหมาะสมและได้มาตรฐาน เพื่อปกป้ององค์กรจาก

ความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นได้จากความเสี่ยง และเพื่อความสามารถในการดำเนินงานพันธกิจขององค์กรให้บรรลุผลสำเร็จ ไม่ใช่แค่เพียงการปกป้องสินทรัพย์สารสนเทศหรือองค์กรเพียงเท่านั้น

8. การติดตามร่องรอยความเสี่ยง เป็นการติดตามเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่องเพื่อระบุความก้าวหน้าของการดำเนินงานความเสี่ยงการทุจริตว่า ได้ดำเนินการไปชนใดบ้างแล้ว

ส่วนที่ 4 การบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

การบริหารความเสี่ยงการทุจริต ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการจัดการความเสี่ยง

1. การมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูง
2. การใช้ค่านิยมความเสี่ยงเพื่อให้เป็นที่เข้าใจแบบเดียวกันและใช้ร่วมกันในองค์กร
3. การปฏิบัติตามกระบวนการในการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง
4. กระบวนการในการบริหารการเปลี่ยนแปลง
5. ระบบสารสนเทศเพื่อรองรับการจัดการความเสี่ยง
6. การสื่อสารภายในองค์กรและการสื่อสารให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก
7. การติดตามและการวัดผลการบริหารความเสี่ยง
8. การปรับปรุงกระบวนการทำงานเพื่อควบคุมความเสี่ยง
9. การฝึกอบรมและกลไกด้านทรัพยากร
10. การให้รางวัลจากผลสำเร็จ